

Anlæg af træartsforsøg 1964/65. Sønderborg skovdistrikt. Skodsbøl skov afd. 301.
Bang, C.

Publication date:
1966

Document license:
[Andet](#)

Citation for published version (APA):
Bang, C. (1966). *Anlæg af træartsforsøg 1964/65. Sønderborg skovdistrikt. Skodsbøl skov afd. 301. SFF-Anlægsrapport Nr. 144 - Forsøgsnr. 1012.*

STATENS FORSTLIGE FORSØGSVÆSEN

POSTADRESSE: SPRINGFORBI

TELEFON: BELLEVUE 162

Forsøg nr. 1012

Anlægsrapport nr. 144

Anlæg af træartsforsøg 1964/65

Sønderborg skovdistrikt

Skodsbøl skov afd. 301

C. Bang

Forsøg nr. 1012
Anlægsrapport nr. 144

Anlæg af træartsforsøg 1964/65
Sønderborg skovdistrikt
Skodsbøl skov afd. 301

C. Bang

Til supplerings af de få træartsforsøg her i landet er der i efteråret 1964 og foråret 1965 anlagt et nyt træartsforsøg bestående af 12 gennemgående træarter, udplantet på 13 arealer, 8 i Jylland, 4 på Sjælland og 1 på Lolland, se oversigtskortet side 3.

Formålet med dette nye forsøg er i første række at sammenligne de forskellige træarters vækst i forskellige egne af landet. Såfremt forsøget ved tidspunktet for første udhugning er tilstrækkelig komplet, er det meningen at indlægge faste prøveflader i parcellerne.

Plantematerialet - i videst mulige omfang "standardprovenienser", jfr. DST 1957, side 544 - blev tiltrukket i Egelund planteskole; dog indkøbtes planterne af *Abies grandis* og japansk lærk, samt et mindre parti suppleringsplanter af *Abies nobilis* udefra.

De indgående træarter og provenienser er:

Alm. ædelgran	Viborg F. 329 d
<i>Abies grandis</i>	Comox, Vanc. Isl., B.C.
<i>Abies nobilis</i>	Frijsenborg F. 240 b
Japansk lærk	Boller F. 22
Rødgran	Rye Nørskov F. 300
Sitkagran	Frijsenborg F. 235 c
<i>Pinus contorta</i>	Courtenay, Oyster River, Vanc. Isl., B.C.
Fransk bjergfyr	Ålbæk klitplantage
Douglas	Wedellsborg Kongeskov F. 53 a
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Langesø F. 64 b
Eg	Zevenaar, Holland
Bøg	Lundsgård F. 128 a

Forsøget indledtes med såning af de første frøpartier i foråret 1960. I perioden 1962-65 henvendte forsøgsvæsenet sig til ialt 40 skovdistrikter med en forespørgsel, om man var interesseret i at påtage sig værtskabet for forsøget. Trods mange positive svar viste det sig umuligt at nå op på de 15 arealer, som man oprindeligt havde budgetteret.

Som følge af kravet om i parcellerne at have mulighed for at indlægge faste prøveflader til produktionsanalyse tilstræbtes en parcelstørrelse på 0.25 ha, således at det enkelte forsøgsareal blev ca. 3 ha. Da det enkelte forsøgsareal kan opfattes

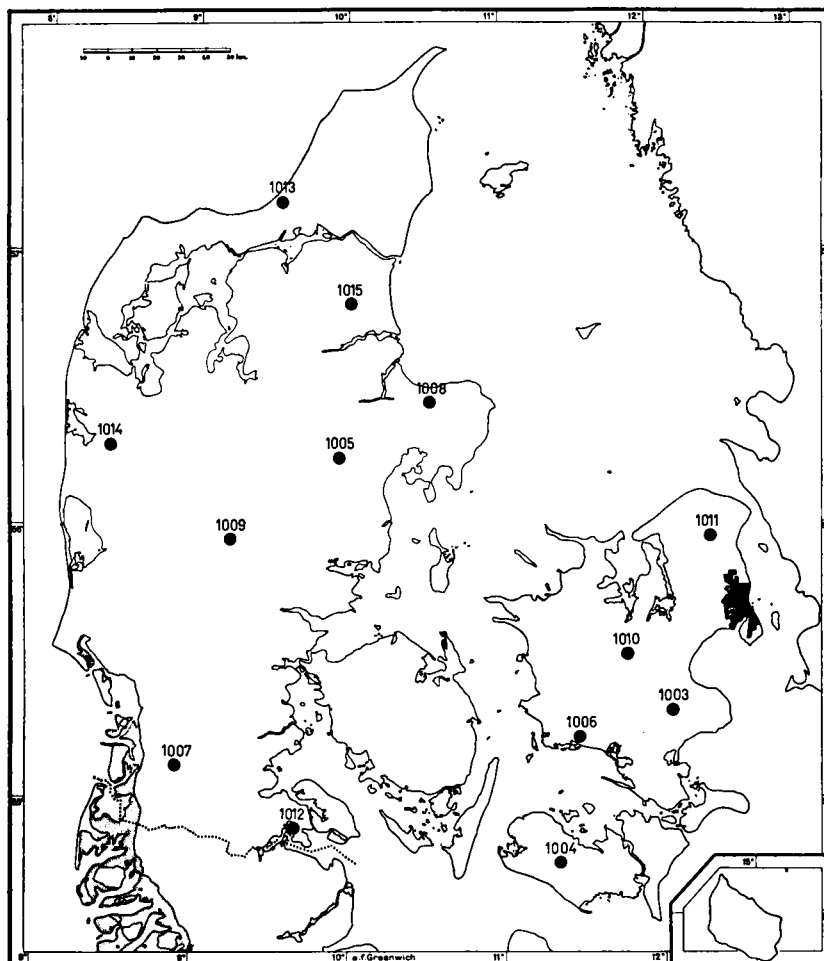
som én blok af forsøget, og der således ingen gentagelsesparceller er i almindelig forstand, må der stilles skærpede krav til arealernes ensartethed i henseende til terræn, jordbund og tidligere benyttelse. Som følge heraf måtte flere af de tilbudte arealer udgå.

Den endelige udvælgelse af arealerne samt den foreløbige parcelindlæggelse foretoges af forstander, dr. E. Holmsgaard.

Planteafstanden er principielt fastsat til 1.3 x 1.3 m for nåletræarterne og 1.3 x 0.65 for løvtræarterne. Disse afstande har i nogle tilfælde måttet ændres efter de lokale forhold - f.eks. en forkultur plantet på en fra 1.3 m afvigende rækkeafstand - dog således at plantetallene pr. ha, henholdsvis ca. 6.000 og ca. 12.000, er bibeholdt.

Parcellfordelingen er i alle forsøg sket ved lodtrækning, dog med den begrænsning, at træarter uden skærm i visse tilfælde er holdt samlede.

Når anlæg og efterbedring har fundet sted, i samarbejde og efter aftale med forsøgsvæsenet, vil værtsdistrikterne have en udstrakt dispositionsfrihed vedrørende arealernes videre behandling; i princippet kun begrænset af, hvad kravet om god skovdyrkning dikterer, se dog under afsnittet "Aftaler med værtsdistriktet" side 5.

Figur 1. Træartsforsøget 1964/65.

De 13 forsøgsarealer er

1003	Bregentved	1010	Skjoldenæsholm
1004	Christianssæde	1011	Stenholt
1005	Frijsenborg	1012	Sønderborg
1006	Holsteinborg	1013	Tranum
1007	Lindet	1014	Ulborg
1008	Løvenholm	1015	Willestrup
1009	Randbøl		

Forsøgsvæsenet henvendte sig til Sønderborg skovdistrikt ved skrivelse af 30/5-63. Arealet stilledes til rådighed for forsøget ved distriktets svarskrivelse af 8/10-63 (FFJ nr.806-1963). Arealet blev besigtiget og godkendt af dr. E.Holmsgaard den 21/11-63, ved hvilken lejlighed også parcelindlæggelse og træarternes fordeling til parceller foretoges (målebog nr.644).

Arealet

Forsøgsarealet er beliggende i Skodsbøl skov afd. 301. Den tidligere bevoksning, bøg med kraftig indblanding af elm, ær og ask, lysstilledes i vinteren 1962/63, men var inden da ret lys, mest på grund af hyppige vindfald, navnlig blandt elmene. Flere omstændigheder, senest forsøgsvæsenets forespørgsel om et areal til træartsforsøget, udskød afdelingens tilkultivering, som indledtes i foråret 1964 med kantplantningen (bøg) omkring selve forsøgsarealet.

Bunden er dækket af en kraftig græspels. Jorden er stift ler.

Arealet grænser mod vest til ca. 25-årig eg og til de øvrige sider til den ovenfor nævnte bøge-kantplantning, plantet 1964/65. Dets højeste punkt er midt på arealets vestside; herfra falder terrænet jævnt og svagt til alle sider. Største niveauforskel er ca. 1 m.

Arealet er, hvad jordbund, eksposition og til dels bundvegetation angår, meget ensartet; dog har en noget tættere skærm over den vestlige halvdel af parcel 8 (lærk) skabt en mildere vegetation af overvejende urter. Parcellerne nr. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9 og 11 gennemskæres af grøfter. Efter opskovningen af 16 store vindfælder i vinteren 1962/63 blev der brændt ris, hvor nu parcellerne nr. 2, 3, 4, 5 og 6 er indlagt.

Kulturforberedelse

Græsslåning over hele arealet med Texas grenknuser; derefter flere træk med spadeharve som på grund af det løse, afskårne græs ikke formåede helt at bryde den tætte og tuede græstørv. For at opnå dette blev der grubbet med $\frac{1}{2}$ m's mellemrum, parallelt med planterækkerne, men fugtigt vejr udelukkede efterhånden traktorkørsel på den lerede bund. Nogenlunde bearbejdet med grubber blev kun parcellerne 11 og 12 (grandis og douglas).

Plantning

Tilplantningen fandt sted dels i efteråret 1964, dels i foråret 1965.

De 9 efterårsplantede partier, d.v.s. alle undtagen lærk, eg og bøg, ankom med lastbil fra Egelund planteskole den 8/9 1964. Planterne var ved ankomsten temmelig tørre undtagen de 2 fyrrearter. Plantningen udførtes - skripning efter spade - i tiden 8-19. september 1964 på afstanden 1.3 x 1.3 m. Parcelhjørnerne blev markeret med egepæle.

Forsøgsvæsenets tilsynsførende under plantningen var forstkand. C. Bang. Notaterne indførtes i målebog nr. 1012-1. Dato for og vejrlig under plantningen af de enkelte parceller fremgår af tabellen side 7.

Forårsplantningen - lærk, eg og bøg - udførtes i tiden 23-26. april 1965. Planterne ankom med lastbil fra Egelund planteskole den 22/4 i udmærket god kondition. Denne plantning, der udførtes under distriktets tilsyn, skete efter de samme principper som efterårsplantningen; dog sattes løvtræarterne på 1.3 x 0.65 m.

Kultur-
udgift

Græsslåning, spadeharvning og grubning, ialt 6 dagsværk	kr.	368
Maskinudgift til Texas grenknuser og traktor	-	285
Plantning, efterår 1964	-	2025
do forår 1965	-	1200
Planteværdi efterår 1964	-	2768
do forår 1965	-	1650
	<u>Ialt kr.</u>	<u>8296</u>

Revisioner

Den første revision efter plantningen fandt sted den 5/10-65 og omfattede måling af planternes højdetilvækst for 1965, opgørelse af planteafgangen med henblik på en eventuel efterbedring samt måling af overstandermassen. Arbejdet udførtes af forstkand. J. Sjolte Jørgensen og C. Bang. Iagttagelserne indførtes i målebog nr. 1012-1; resultater findes i tabellen side 7.

Næste revision vil finde sted om ca. 2 år.

Aftaler med

værtsdistriktet Det regelmæssige tilsyn med forsøget påhviler forsøgsvæsenet.

Distriktet underretter hurtigst muligt forsøgsvæsenet om eventuelle alvorlige uregelmæssigheder ved forsøget.

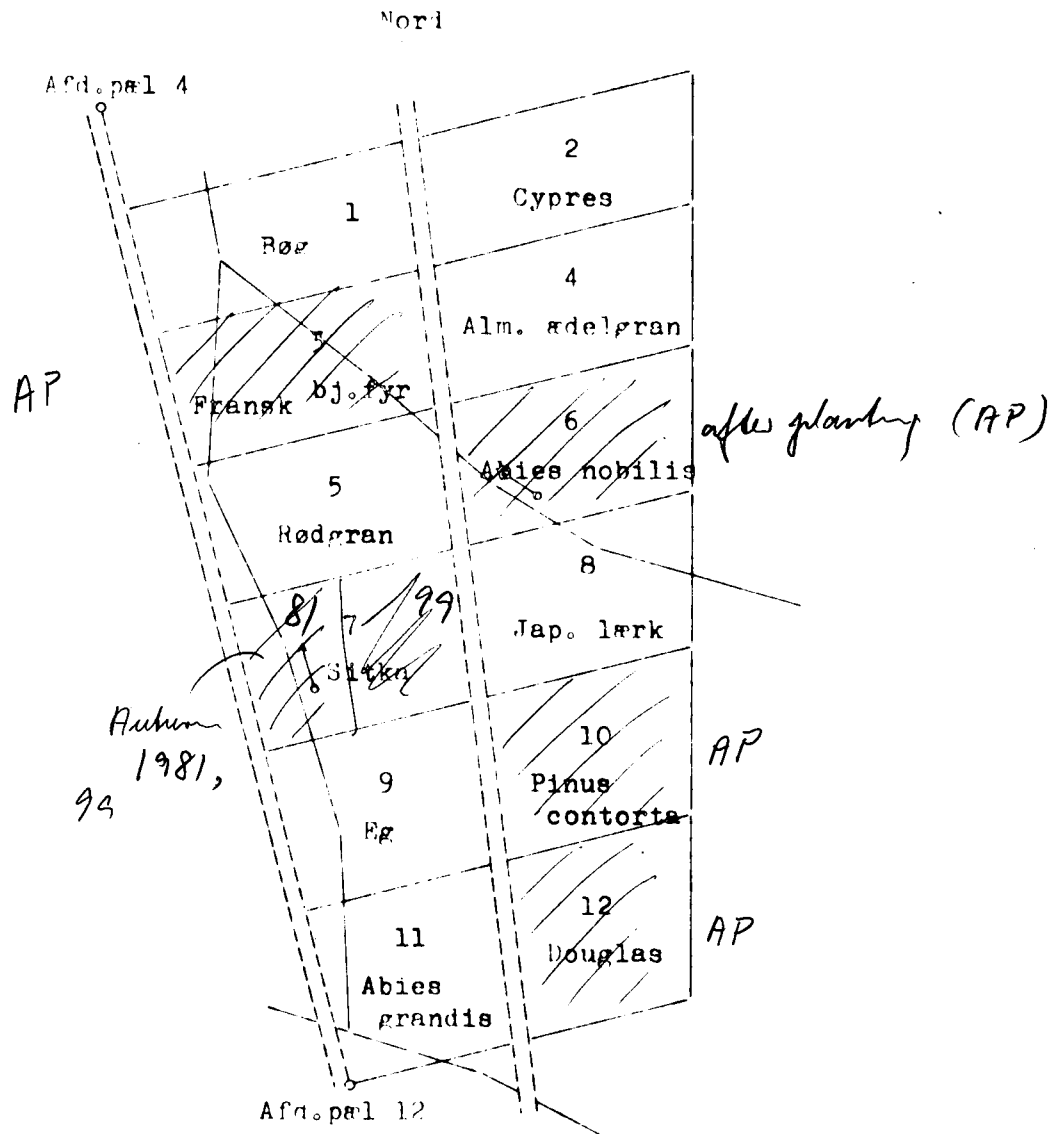
Af hensyn til forsøgets karakter er det ikke muligt at hugge juletræer eller klippe pyntegrønt i forsøget.

Under hensyntagen til kravet om almindelig god skovdyrkning træffer distriktet alene bestemmelse om arten og omfanget af skovdyrkningsmæssige foranstaltninger, således afvanding, rensning (mekanisk eller kemisk) af ukrudt og skrup, bekæmpelse af skadelige insekter og svampe, samt tynding, respektive fjernelse, af skærmen. Undtaget fra denne dispositionsfrihed er efterbedringsarbejder, som kun må foretages i samråd med forsøgsvæsenet.

Forsøgsvæsenet udbeder sig oplysninger om de iværksatte arbejders art, på hvilken måde de er udført, hvad de har kostet, og hvilke parceller de har berørt. Desuden ved indgreb i skærmen: den omtrentlige størrelse af den foretagne masse-reduktion samt den eventuelle værdi heraf. Skemaer til brug for disse oplysninger, der indtil videre tilsendes forsøgsvæsenet én gang årligt, er tidligere udsendt og vil fortsat kunne rekvireres.

Vedrørende anlæg af træartsforsøg (forsøg nr. 1012), Sønderborg skovdistrikt, 1964/65.

Træart	Parcel nr.	Areal ha	Plantet dato	Vejrlig ved plantning	Plantealder	Antal planter	Planterne lev. fra	Planteafgang %	Overstandermasse m ³ /ha	bliv.best.tynd.
Alm. ædelgran	4	0.249	15-16/9	Overskyet, jævn vind, fugtigt, varmt	2/2	1500	Egelund 197	0.9	89	11
Abies grandis	11	0.230	8-9/9	Var. skydække, byger, jævn vind, fugtigt og varmt	1/2	1305	Danplanex	22.7	115	9
Abies nobilis	6	0.238	16-17/9	Overskyet, byger, hård kuling, fugtigt og varmt	2/2	1420	Egelund 222	39.8	78	34
Japansk lærk	8	0.236	23-26/4		2/1	1415	Danplanex	55.1	73	152
Rødgran	5	0.238	11/9	Overskyet, byger fr.kl. 14 jævn vind, fugtigt og varmt	2/2	1455	Egelund 157	0.7	39	34
Sitkagran	7	0.236	10/9	Var. skydække, byger overg. i regn2/2 jævn vind, fugtigt og varmt	2/2	1415	Egelund 146	2.2	79	119
Pinus contorta	10	0.237	17-18/9	Overskyet, kuling, byger, fugtigt og varmt	2/0	1455	Egelund 213	76.0	124	59
Fransk bjergfyr	3	0.249	12-14/9	Skyfrit, aftagende kuling, tørt og varmt	2/0	1500	Egelund 212	30.2	102	56
Douglas	12	0.230	18-19/9	Overskyet, aft.kuling & bygevirksomhed, fugtigt og svalt	2/1	1375	Egelund 174	39.6	104	0
Cypres	2	0.246	14-15/9	Overskyet, stille, fugtigt og varmt	2/1	1460	Egelund 169	6.8	130	0
Eg	9	0.237	23-26/4		2/0	3095	Egelund 152	4.8	116	17
Bøg	1	0.246	23-26/4		3/1	2895	Egelund 169	11.5	199	0

Forsøg nr 1012

SJANDERBORG SKOVDISTRIKT

Skodsbøl skov afd. 301

